

ارزیابی و سنجش شاخصهای کیفیت زندگی خانوارهای ساکن در نواحی روستایی شهرستان ملایر (مطالعه

موردی: دهستان حرم رود علیا)

داود شیخی*

استادیار گروه جغرافیا دانشگاه پیام نور

معصومه پازکی

استادیار گروه جغرافیا دانشگاه پیام نور

چکیده:

امروزه هدف نهایی برنامه ریزی ها بهبود کیفیت زندگی است، لذا مطالعه و سنجش آن اهمیت ویژه ای داشته و جزو ضرورت‌های اساسی در فرایند توسعه پایدار روستایی قلمداد می شود. هدف مقاله حاضر سنجش کیفیت زندگی خانوارهای ساکن روستاهای دهستان حرم رود علیا شهرستان ملایر می باشد. روش تحقیق توصیفی- تحلیلی مبتنی بر تکمیل پرسشنامه بوده و حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران ۲۸۵ سرپرست خانوار روستایی از بین ۱۶ روستای دهستان مشخص شد. شاخصهای کیفیت زندگی، در هفت متغیر آموزش، سلامت و امنیت، کیفیت محیط سکونت، زیرساخت روستا، اشتغال و درآمد، گذران اوقات فراغت و کیفیت محیط زیست مورد سنجش قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده ها با بهره گیری از نرم افزار SPSS انجام شد و از میانگین رتبه متغیرها و آزمون های پارامتری t تک نمونه ای و رگرسیون گام به گام استفاده گردید. نتایج پژوهش نشان داد که از میان این هفت متغیر، دو متغیر آموزش و اشتغال و درآمد میانگین آنها پایین تر از حد متوسط بودند که نشان دهنده وضعیت نامطلوب این دو متغیر می باشد. همچنین مقدار بتای استاندارد نشان داد که زیر ساخت روستا بیشترین تأثیر و کیفیت آموزش کمترین تأثیر را بر کیفیت زندگی خانوارهای روستایی دارد.

کلید واژه ها: کیفیت زندگی، نواحی روستایی، دهستان حرم رود علیا، شهرستان ملایر.

مقدمه

رویکرد صرفاً کالبدی- ساختاری به محیط روستا بدون توجه به ارزش های اجتماعی - فرهنگی و شاخص های اقتصادی، رشد و توسعه روستا را با اما و اگرهای زیادی مواجه کرده است. انسان به عنوان موجودی که ذاتاً تمایل به بهبود رفاه و آسایش زندگی دارد، در برنامه های خود همیشه به دنبال رسیدن به این هدف است (بدری و همکاران، ۱۳۹۲: ۵۳) تا با دست یابی به نیازهای انسانی، از زندگی خود رضایت داشته باشد و مفهومی که برای بررسی چگونگی تامین نیازهای انسانی و معیاری برای درک رضایت یا عدم رضایت افراد و گروه ها از ابعاد مختلف زندگی (بوستانی و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۶۸) به کار می رود، کیفیت زندگی است. به طور خیلی ساده، می توان گفت که کیفیت زندگی منعکس کننده شرایط زندگی و رفاه افراد است (کوچکی نژاد و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۲۱). کیفیت زندگی مفهومی چند بعدی است و معیاری برای تعیین رضایت یا عدم رضایت در مورد پارامترهایی همچون اشتغال، درآمد، دسترسی به خدمات آموزشی و بهداشتی، سلامت، امنیت و غیره (آزادی و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۴) می باشد. تعاریف و شاخص های گوناگون- اعم از عینی و ذهنی- در مورد کیفیت زندگی مطرح شده است (پورطاهری و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۳) و مناسب است که شاخص های عینی و ذهنی با هم ترکیب شوند، زیرا شاخص های ذهنی این اجازه را می دهند که بینشی از رضایت فرد و هر آنچه که برای مردم رضایت بخش است به دست آید و شاخص های عینی نیز برای سنجش ابعادی از محیط که سنجش آنها مشکل است مناسب می نمایند (کمپ و همکاران، ۲۰۰۳: ۱۱).

امروزه کیفیت زندگی در نقاط روستایی وابستگی بیشتری به کیفیت مکان پیدا کرده و به عوامل اقلیمی، جنگل ها، مراتع و مزارع یا به عبارتی دیگر به منابع طبیعی وابسته است (پارکر و مور، ۲۰۰۸: ۲۳۵-۲۳۶) و ساکنین نواحی روستایی به نسبت ساکنین شهرها کمتر مورد توجه قرار می گیرند این بی مهری، بهبود زندگی آنان را با چالش روبرو می سازد تا جایی که سطح رضایتمندی از حضور در این نواحی پایین می یابد و در مرحله بعد است که کم کم مهاجرتها شروع می شود (کوچکی نژاد و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۲۱). شهرستان ملایر و بخصوص روستاهای دهستان حرم رود علیا به واسطه نزدیکی به شهر ملایر، نیروی کار، سرمایه، فناوری و شرایط جغرافیایی مطلوب دارای مزیت نسبی و پتانسیل بالا در انجام فعالیتهای اقتصادی متنوع می باشند و در این مقاله سعی شده است تا با مطالعه مبانی مرتبط با کیفیت زندگی، شاخص های کیفیت زندگی را در روستاهای این دهستان بررسی کند. و با برنامه ریزی راهبردی و اصولی می توان راهکارهایی جهت بهبود کیفیت زندگی در این روستاها ارائه کرد زیرا که برنامه ریزی راهبردی به دلیل برخورداری از ویژگی هایی همانند فرایند تصمیم گیری منطقی (جایمنز، ۲۰۱۲: ۵۸۳)، تعیین چگونگی حرکت به سمت آینده مطلوب، ترغیب مدیران به تفکر بلند مدت و آینده نگری و پیش بینی افق های دور دست و هدایت مدیران در انجام دادن فعالیت هایشان، می تواند مفید واقع شود (حاتمی نژاد و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۶۸). بر اساس آن چه که در بالا گفته شد هدف اصلی پژوهش حاضر تعیین شاخص های کیفیت

زندگی در دهستان حرم رودعلیا، و ارائه پیشنهادات جهت بهبود سطح شاخص های کیفیت زندگی در منطقه مورد مطالعه است.

اهداف پژوهش: هدف اصلی پژوهش حاضر تعیین شاخص های کیفیت زندگی در دهستان حرم رودعلیا، و ارائه پیشنهادات جهت بهبود سطح شاخص های کیفیت زندگی در منطقه مورد مطالعه است.

سوالات پژوهش: سوالات مطرح این پژوهش این است که شاخص های کیفیت زندگی در این دهستان در چه سطحی قرار دارند و کدام یک از متغیرها بیشترین تأثیر را در کیفیت زندگی نواحی روستایی این دهستان دارند؟

فرصیات پژوهش

- به نظر می رسد کیفیت زندگی خانوارهای روستایی در سطح مطلوبی قرار دارد.
- به نظر می رسد زیرساختهای روستایی بیشترین تأثیر را در کیفیت زندگی خانوارهای روستایی دارد.

پیشینه تحقیق

در ارتباط با کیفیت زندگی پژوهش های مختلفی انجام شده است که از میان تحقیقات انجام شده در ایران و سایر کشورها می توان به موارد زیر اشاره کرد:

پور طاهری و همکاران (۱۳۹۰)، در مقاله ای با عنوان ارزیابی کیفیت زندگی در نواحی روستایی (مطالعه موردی: دهستان خاوه شمالی استان لرستان) نتیجه گیری می کنند که بر اساس دیدگاه های جامعه نمونه، کیفیت آموزش، کیفیت محیط مسکونی، کیفیت محیط فیزیکی، و نیز کیفیت درآمد و اشتغال پایینتر از حد متوسط ارزیابی شده اند. کیفیت سلامت و امنیت و کیفیت کالبدی جامعه نمونه در حد متوسط ارزیابی شده است؛ و روستاهای دهستان از نظر ابعاد کیفیت زندگی در دو طبقه قرار می گیرند بدین صورت که تعدادی از روستاها با بالاترین سطح کیفیت زندگی و رضایتمندی جای دارند؛ و در طبقه دو روستاهای با پایین ترین سطح کیفیت زندگی و رضایت مندی قرار می گیرند.

کوچکی نژاد و همکاران (۱۳۹۰) به بررسی و سنجش کیفیت زندگی در نواحی روستایی بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه پرداخته اند یافته های آنها حاکی از آن است که سه معیار کیفیت زیر ساخت ها، کیفیت اشتغال و درآمد و کیفیت سلامت و امنیت در سطح بالای رضایتمندی ساکنین قرار دارد و در مقابل چهار معیار کیفیت گذران اوقات فراغت، کیفیت محیطی، کیفیت سکونتگاهها و کیفیت آموزش پایین تر از حد متوسط گویه ها ارزیابی شده است.

بوستانی و همکاران (۱۳۹۱) به بررسی و ارزیابی شاخصهای کیفیت زندگی در نواحی روستایی کشور پرداخته اند و به این نتیجه رسیده اند که اختلاف و نابرابری از نظر دسترسی به شاخص های کیفیت زندگی در بین نواحی روستایی استان های مختلف کشور وجود دارد.

بریمانی و همکاران (۱۳۹۲) در پژوه خود با عنوان سنجش و تحلیل کیفیت زندگی در نواحی روستایی شهرستان نیک شهر نتیجه گیری کرده اند که کیفیت زندگی روستاییان منطقه در ابعاد اقتصادی و اجتماعی از حد متوسط پایین تر است و منابع و امکانات اقتصادی بیشترین تأثیر و امکانات و خدمات اساسی کمترین تأثیر را بر کیفیت زندگی دارند. همچنین میزان جمعیت روستایی عاملی بسیار تأثیر گذار بر سطح کیفیت زندگی است.

بدری و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهش خود تحت عنوان سنجش شاخص های کیفیت زندگی در نواحی روستایی (مطالعه موردی: دهستان جعفریای جنوبی شهرستان ترکمن) اعتقاد دارند که با توجه به تأثیرگذاری عوامل اجتماعی، فرهنگی و محیطی در کیفیت زندگی، سطوح متفاوتی از شاخص های ذهنی کیفیت زندگی در جوامع مختلف وجود دارد. بنابراین هر چه میزان نفوذ ویژگی های قومی - فرهنگی در بین ترکمن های منطقه مورد مطالعه و پابندی به آن بیشتر باشد، میزان رضایت مردم از سطح کیفیت زندگی در شاخص های ذهنی بالاتر است.

علیزاده و همکاران (۱۳۹۲) در مقاله ای به ارزیابی کیفیت محیط زندگی در نواحی روستایی از دیدگاه ساکنین (مطالعه موردی: روستاهای دهستان اصلاندوز واقع در استان اردبیل) پرداخته اند. در مجموع امتیاز نهایی سطح رضایت ساکنین نواحی روستایی از محیط سکونتی خود با استفاده از روش تحلیل خوشه ای در سه سطح (رضایت قابل قبول، رضایت متوسط و رضایت پایین) تشخیص داده شد.

حجازی و همکاران (۱۳۹۴) در مقاله ای به بررسی تأثیر توسعه منطقه عسلویه بر کیفیت زندگی بومیان منطقه پرداخته است. یافته های پژوهش آنها نشان داد که حضور صنعت و گسترش سریع توسعه صنعتی در منطقه پیامدهای دوگانه ای داشته است به طوری که زیرساخت ها و امکانات زیربنایی بهبود یافته، ولی سبب بروز تغییراتی در نگرش های فرهنگی و شیوه معیشتی نشده است. از بین رفتن کشاورزی بومیان و نیز محدود شدن صیادی و تمایل بومیان به کارهای خدماتی باعث شده شغل های سنتی در جامعه بومی به خطر بیفتد و در نهایت ایجاد راههای ارتباطی بیشترین تأثیرگذاری را در منطقه و سبک زندگی داشته است.

سجاسی قیداری و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی اثرات جهانی شدن بر تغییرات سبک زندگی در نواحی روستایی پرداخته اند. نتایج نشان می دهد که اثرات جهانی شدن در همه ابعاد و شاخصهای سبک زندگی مشاهده شده است. لذا به طور کلی می توان گفت به دلیل قرار گرفتن روستاهای ایران در شرایط گذار توسعه ای از سنت به مدرنیته و حتی پست مدرنیته، سبک زندگی در ابعاد مختلف در حالت درآمیختگی قرار داشته و افراد جوان گرایش به سبک زندگی شهری و افراد مسن گرایش به سبک زندگی بومی روستایی دارند.

ایمانی و همکاران (۱۳۹۴) بررسی و ارزیابی تأثیر سرمایه اجتماعی بر کیفیت زندگی در مناطق روستایی مطالعه موردی: شهرستان اسلام آباد غرب پرداخته اند. نتایج این پژوهش نشان داد که از لحاظ تأثیر مولفه

های سرمایه اجتماعی بر کیفیت زندگی، مؤلفه مشارکت اجتماعی بیشترین تأثیر را بر کیفیت زندگی دارد و بین سرمایه اجتماعی و کیفیت زندگی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

یافته های تحقیق عنابستانی و همکاران (۱۳۹۴) تحت عنوان تحلیل فضایی عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی در سکونتگاه های روستایی نشان داد که متغیرهای ابعاد کالبدی و ابعاد زیست محیطی بیشترین تأثیر را روی متغیر کیفیت زندگی دارند و متغیرهای ابعاد اقتصادی و ابعاد اجتماعی در رتبه بعدی قرار دارند.

نتایج مطالعه یوکوبا و مارک اوستین (۱۹۸۹) نشان داد که بهبود خصوصیات محیطی و وضعیت بهتر ساکنان واحد همسایگی موجب افزایش رضایتمندی بیشتر ساکنان می شود و این امر باعث افزایش امنیت در محله می گردد. همچنین تحقیق آنها نشان داد که افراد دارای پایگاه اقتصادی اجتماعی بالا، سالخوردگان و مالکان نسبت به افراد با پایگاه اقتصادی اجتماعی پایین، جوانها و مستأجران از خصوصیات کالبدی محله و واحد همسایگی شان رضایتمندی بیشتری دارند.

جیمز و همکارانش (۲۰۰۳) با ارائه مدارک و داده هایی از غرب ویرجینیا (امریکا)، کیفیت زندگی و توسعه روستایی را تجزیه و تحلیل کرده اند. آنها در این پژوهش، تأثیر متغیرهایی همچون تحصیلات، میزان استفاده از اینترنت، رضایت از رابطه خانوادگی و همسایگی، وضعیت سلامت جسمی و روحی، و مشارکت را بررسی کرده اند.

نتایج یافته های بایکان و همکاران (۲۰۰۶) نشان داد مفهوم کیفیت زندگی بر دو موضوع تمرکز دارد: رفاه شخصی و کیفیت زندگی که رفاه شخصی به فرد متبیط است و کیفیت زندگی با محیط ارتباط دارد.

مبانی نظری

امروزه بهبود کیفیت زندگی یکی از اهداف اصلی برنامه ریزی در هر کشوری (شاهرخی ساردو و همکاران ، ۱۳۹۴: ۱) به حساب می آید .کیفیت زندگی به مثابه هدف اصلی توسعه جامعه (قنبری و همکاران، ۱۳۹۲: ۷۵) و به عنوان یک اصل اساسی، پیوسته مورد نظر برنامه ریزان و مدیران امر توسعه (پور طاهری و همکاران، ۱۳۹۰: ۲۹) می باشد.

کیفیت زندگی مفهومی برای نشان دادن میزان رضایت مندی فرد از زندگی است و به عبارتی دیگر معیاری برای تعیین رضایت و رضایت نداشتن افراد و گروه ها از ابعاد مختلف زندگی است (قالیباف و همکاران، ۱۳۹۰: ۳۴). سنجش کیفیت زندگی علاوه بر اینکه ابزار مناسبی برای داشتن درک و دریافت درستی از نیازهای مردم است، منجر به تفسیر و بحث در مورد موضوعات کلیدی مؤثر در زندگی مردم نیز می شود (آزادی و همکاران، ۱۳۹۲: ۵۰). کیفیت زندگی به معنای داشتن زندگی خوب و احساس رضایت از آن است، کیفیت زندگی وابسته به آزادی برای رسیدن و نرسیدن به موفقیت و آگاهی از فرصت های واقعی است که فرد در مقایسه با دیگران دارد (قالیباف و همکاران، ۱۳۸۸: ۱۶۵).

واژه کیفیت زندگی با محیط و شرایط خارجی زندگی افراد همچون آلودگی، کیفیت مسکن، جنبه های زیباشناختی، تراکم و ترافیک، شیوع جرم و مانند این ها مرتبط است (موسوی و همکاران، ۱۳۹۲: ۱۹۹).

کیفیت زندگی مفهومی است وابسته به مفاهیمی دیگر که افراد آن را از روش های مختلف عینی و ذهنی درک می کنند. کیفیت عینی زندگی با استفاده از شاخص های عینی که مرتبط با واقعیات قابل مشاهده و ملموس زندگی هستند، اندازه گیری می شود. این شاخص ها از داده های ثانویه مانند تراکم جمعیت، نرخ جرم، میزان تحصیلات، خصوصیات خانوار و ... حاصل می شوند. شاخص های کیفی دارای پایایی بالا و قابلیت اطمینان پایینی در ارزیابی بهزیستی انسانی هستند. وجه دیگر کیفیت زندگی، جنبه ذهنی آن است. کیفیت ذهنی زندگی بر حسب رضایت کلی افراد از زندگی معمولاً با استفاده از پاسخ های شهودی یا منطقی اندازه گیری می شود. شاخص های ذهنی پایایی کمتر و قابلیت اطمینان بیشتری دارند (هاشم پور و همکاران، ۱۳۹۴: ۳۴ و ۳۵). شاخص های ذهنی مبتنی بر احساسات، اعتقادات، گرایش ها، احساس نیاز، احساس محرومیت و علائق ساکنان یک منطقه است و دربردارنده میزان احساس رضایت و احساس خوشبختی از زندگی در یک ناحیه است. لئو سه رویکرد را در مفهوم کیفیت زندگی ارائه کرده است: ۱. تعریف کیفیت زندگی بر اساس عناصر تشکیل دهنده آن مانند شادکامی، رضایتمندی و ثروت؛ ۲. تعریف کیفیت زندگی از طریق به کارگیری شاخص های عینی و ذهنی اجتماعی مانند تولید ناخالص داخلی، بهداشت و شاخص های رفاهی؛ ۳. تعریف کیفیت زندگی بر اساس تعیین متغیرها یا عوامل موثر بر کیفیت زندگی و توجه به زمینه ها و شرایطی که در آن سطح کیفیت زندگی تعیین می شود (ایمانی و همکاران، ۱۳۹۴: ۸۷۶). اجزای کیفیت زندگی به طور کلی شامل؛ سلامت، محیط طبیعی، منابع طبیعی کالاها و خدمات، توسعه جامعه، توسعه شخصی و امنیت می باشد.

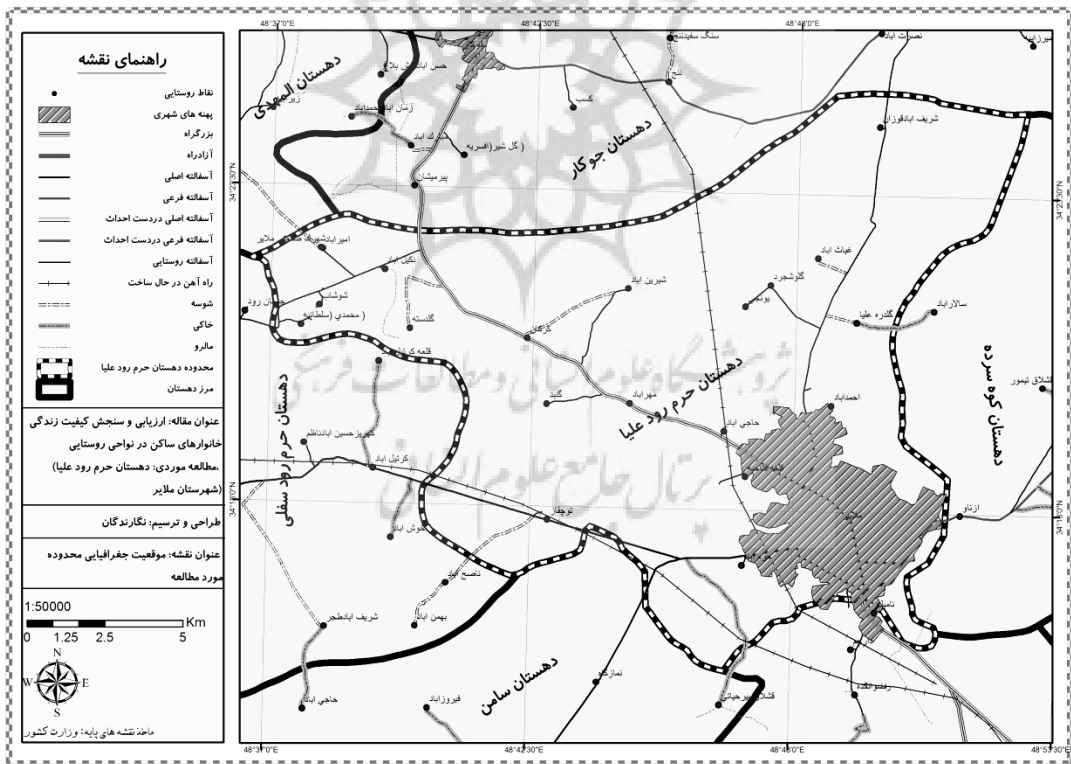
همزمان با شهری شدن جامعه ایران و و پیامدهای منفی آن در جوامع روستایی، تحلیل این پیامدها از جمله ارزیابی و شناسایی کیفیت زندگی روستاییان یکی از ضروریات مهم امروزی می باشد (شاهرخی ساردو، ۱۳۹۴: ۳۲). عواملی مانند مقیاس کوچک و تراکم کم سکونتگاه های روستایی، کاهش اشتغال و درآمد در بخش کشاورزی، فاصله زیاد و انزوای جغرافیایی آن ها، راه های ارتباطی و شبکه حمل و نقلی نامناسب و ناکارآمد، اجرای سیاست های لازم را برای بهبود کیفیت زندگی روستائیان پیچیده تر کرده است (رضوانی و منصوریان، ۱۳۸۷: ۴). کیفیت زندگی مناطق روستایی به عوامل زیادی از جمله اشتغال، درآمد مناسب، دسترسی به خدمات آموزشی و بهداشت، سلامت، محیط طبیعی، امنیت و انجمن های قوی وابسته است (حیدری، ۱۳۹۰: ۵۲). همچنین به عوامل دیگری چون کیفیت محیط زیست روستایی، امنیت درآمد، امکانات و خدمات، شبکه های اجتماعی و فعالیت های امرار معاش بستگی دارد (کاگیرو و همکاران، ۲۰۱۱: ۵). نتایج مطالعات کیفیت زندگی می تواند به ارزیابی سیاست ها، رتبه بندی مکان ها، تدوین استراتژی های مدیریت و برنامه ریزی روستایی کمک کند و درک اولویت بندی مسائل اجتماع را برای برنامه ریزان و مدیران روستایی با هدف ارتقای کیفیت زندگی روستایی تسهیل سازد. مطالعه کیفیت زندگی می تواند به شناسایی نواحی مسئله دار، علل نارضایتی مردم، اولویت های زندگی ساکنان، تاثیر عوامل اجتماعی - جمعیتی بر کیفیت زندگی و پایش و ارزیابی کارآیی سیاست ها و استراتژی ها در زمینه کیفیت زندگی کمک کند (آزادی و همکاران، ۱۳۹۲: ۵۱ و ۵۲). غایت نهایی بررسی کیفیت زندگی افراد روستایی نیل به این مهم

است که زمینه یک زندگی مطلوب را برای جوامع روستایی مهیا ساخته و متعاقب آن اساس هدفمند بودن و احساس لذت در بطن آن مستتر باشد (حیدری ساریان، ۱۳۹۳: ۱۴۰).

روش شناسی

تحقیق حاضر از نوع کاربردی و توسعه ای، روش بررسی آن توصیفی _ تحلیلی و شالوده مطالعه مبتنی بر عملیات میدانی (مشاهده مستقیم، تکمیل پرسشنامه) است. جامعه آماری پژوهش، دهستان حرم رود علیا از توابع بخش مرکزی شهرستان ملایر است که در سال ۱۳۹۰ دارای ۱۶ نقطه روستایی دارای سکنه بوده. جمعیت کل این دهستان بالغ بر ۸۱۰۷ نفر و ۲۴۱۵ خانوار می باشد. مرکز این دهستان روستای مهرآباد با جمعیت ۷۰۴ نفر با ۲۰۵ خانوار است (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۱). بر اساس فرمول کوکران حجم نمونه ۲۸۵ خانوار مشخص گردید. روش نمونه گیری بصورت سهمیه ای تصادفی ساده بود. ابزار جمع آوری داده ها، پرسشنامه محقق ساخت بود.

شکل شماره (۱): موقعیت جغرافیایی محدوده مورد مطالعه

بر مبنای چارچوب نظری و مفهومی تحقیق در این مطالعه، به منظور عملیاتی کردن متغیرها، به طرح گویه ها در این مورد به متغیرها می پردازد بر این اساس تلاش گردید تا گویه ها به گونه ای طراحی شود تا ضمن روایی و پایایی لازم دیدگاه کارشناسان نیز مورد توجه قرار گیرد. در این پژوهش از ۷ متغیر و برای هر متغیر گویه های مختلف مرتبط با آن طراحی شد که متغیرها و گویه ها شامل موارد زیر می باشد:

- ۱- متغیر آموزش ۴ گویه
- ۲- سلامت و امنیت ۶ گویه
- ۳- کیفیت محیط سکونت ۷ گویه
- ۴- کیفیت محیطی ۷ گویه
- ۵- زیرساخت ۶ گویه
- ۶- اشتغال و درآمد ۵ گویه
- ۷- اوقات فراغت ۵ گویه

روایی پرسشنامه بر اساس نظر چند تن از اعضای هیئت علمی دانشگاه های کشور تأیید شد و پایایی پرسشنامه با استفاده از آزمون آلفا کرونباخ اندازه گیری شد که مقدار آن ۰/۷۷۳ بدست آمد که بیشتر از ۰/۷ است و بدین معناست که پرسشنامه کیفیت زندگی از پایایی قابل قبولی برخوردار است.

جدول شماره (۱): متغیر های پژوهش

متغیر	گویه
آموزش	دارا بودن مدارس نوساز- دسترسی آسان با زمان کم کودکان و نوجوانان به مدارس- داشتن معلمان خوب و با تجربه- وجود تجهیزات آزمایشگاهی مناسب در مدارس
کیفیت سلامت و امنیت	مصرف هفتگی مواد پروتئینی(گوشت و ماهی)در برنامه غذایی- مصرف هفتگی میوه و سبزیجات- بهره مندی از خدمات درمانی و بهداشتی- دسترسی به پاسگاه پلیس در مواقع اضطراری- وجود اتحاد و انسجام و عدم نزاع و کشمکش- امنیت عمومی روستا
کیفیت محیط سکونت	وجود خانه های نوساز و با دوام و با کیفیت مناسب- وجود تسهیلات مناسب واحد مسکونی(سیستم سرمایشی و گرمایشی، سرویس بهداشتی)- دارا بودن حمام بهداشتی- وجود نورگیری و روشنایی کافی در خانه- شکل و فرم مناسب و زیبای واحد مسکونی- بکارگیری مواد و مصالح مقاوم در ساخت واحدهای مسکونی- عدم وجود حشرات و جانوران موذی در واحد مسکونی
کیفیت محیطی	وجود جایگاه دفن زباله- استفاده از روشهای بهداشتی دفع فاضلاب- کاهش اتلاف و آلودگی منابع آب- کاهش تخریب و فرسایش خاک- پرهیز از ساخت خانه ها در اراضی شیب دار و خطرناک- عدم ساخت و ساز در حریم رودخانه و سیلاب- کاهش تخریب اراضی زراعی و باغات و پوشش گیاهی
زیرساخت	راه ارتباطی مناسب- دسترسی به وسایل حمل و نقل مناسب- طی کردن فاصله زمانی محدود برای دسترسی به شهر- بهره مندی از آب آشامیدنی سالم- وجود جایگاه توزیع مواد سوختی-دسترسی به خدمات مالی و اعتباری(بانک،وام،صندوق قرض الحسنه)
اشتغال و درآمد	رضایت از درآمد- رضایت از شغل- امید به آینده شغلی- داشتن پس انداز مناسب- رضایت از سلامت جسمی برای کار
کیفیت اوقات فراغت	امکانات ورزشی مناسب در روستا- وجود امکانات مناسب فرهنگی و هنری در روستا- دید و بازدید از اقوام- امکان مسافرت در طول سال- فرصت تماشای برنامه های تلویزیون

منبع: یافته های پژوهش

تجزیه و تحلیل داده‌ها با بهره‌گیری از نرم‌افزار SPSS انجام شده و از میانگین رتبه متغیرها و آزمون‌های پارامتری (t تک نمونه‌ای و رگرسیون گام به گام) جهت سنجش معناداری عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی خانوارها استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

نتایج حاصل از پرسشنامه نشان می‌دهد که میانگین سن پاسخگویان ۳۹ سال با انحراف معیار ۱۱/۲۰ بوده است. از نظر جنسیت پاسخگویان، ۱۷۵ نفر (۶۱/۳ درصد) مرد و ۱۱۰ نفر (۳۸/۷ درصد) زن بودند. از نظر درآمد خانواده، ۱۶۵ نفر (۵۸ درصد) کمتر از ۵۰۰ هزار تومان در ماه، ۱۰۶ نفر (۲۸ درصد) بین ۵۰۰ هزار تا یک میلیون تومان در ماه و ۱۴ نفر (۵ درصد) بالاتر از یک میلیون تومان در ماه درآمد داشتند. همچنین بر اساس آمار به دست آمده میانگین تعداد اعضای خانواده تقریباً ۴ نفر با انحراف معیار ۱/۳ می‌باشد که کمترین آن ۲ نفر و بیشترین آن ۸ نفر بوده است. از نظر مالکیت منزل مسکونی ۱۲/۷ پاسخگویان مالکیت واحد محل سکونت را استیجاری، ۷۸/۷ درصد خود مالک و ۸/۶ درصد هم سایر عنوان کرده‌اند.

جهت سنجش کیفیت زندگی در دهستان حرم رود علیا، ۷ بعد آموزش، سلامت و امنیت، کیفیت محیط سکونت، کیفیت محیطی، زیرساخت، اشتغال و درآمد، اوقات فراغت مورد ارزیابی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در این تحقیق از طیف لیکرت ۵ درجه استفاده شده است که در آن از طیف بسیار کم با ارزش ۱ تا طیف بسیار زیاد با ارزش ۵ به کار رفته است بنابراین عدد ۳ به عنوان عدد وسط یا ممتنع خواهد بود. در یک بیان خیلی ساده اگر میانگین دیدگاه ۲۸۵ نفر حجم نمونه در این تحقیق بزرگتر از عدد ۳ باشد یعنی توافق و رضایتمندی وجود دارد و اگر کوچکتر از ۳ باشد یعنی توافق وجود ندارد بنابراین فرض‌های آماری به صورت زیر تعریف می‌شود:

H_0 : $\mu \leq 3$ توافق وجود ندارد:

H_1 : $\mu > 3$ توافق وجود دارد:

جدول شماره (۲): مقایسه میانگین رتبه متغیرهای تحقیق

سطح معنی داری	وضعیت	میانگین رتبه	بعد
۰/۰۰۳	نامطلوب	۲/۹	آموزش
۰/۰۰۰	مطلوب	۳/۴	سلامت و امنیت
۰/۰۰۰	مطلوب	۳/۲	کیفیت محیط سکونت
۰/۰۰۰	مطلوب	۳/۲	کیفیت محیطی
۰/۰۰۰	مطلوب	۳/۴	زیرساخت
۰/۰۰۰	نامطلوب	۲/۹	اشتغال و درآمد
۰/۰۰۰	مطلوب	۳/۴	اوقات فراغت
۰/۰۰۰	مطلوب	۳/۲	شاخص کیفیت زندگی

منبع: یافته‌های پژوهش

همانطور که در جدول شماره ۳ نشان داده شده است میانگین بعد آموزش و اشتغال و درآمد پایین تر از حد متوسط ارزیابی شدند و ابعاد سلامت و امنیت، کیفیت محیط سکونت، کیفیت محیطی، زیرساخت و اوقات فراغت بالاتر از حد متوسط ارزیابی شدند و در نهایت میانگین شاخص های کیفیت زندگی در منطقه مورد مطالعه ۳/۲ بدست آمد که نشان دهنده وضعیت مطلوب کیفیت زندگی و توافق این شاخصها در بین پاسخگویان است اما تا حد عالی فاصله بسیاری دارد.

اما فقط اتکا به مقدار میانگین از نظر آماری صحیح نیست. بنابراین باید بررسی شود آیا میانگین مشاهده شده معنادار است یا خیر. برای بررسی معناداری میانگین مشاهده شده از آزمون t تک نمونه در سطح اطمینان ۹۹٪ یعنی با خطای ۱ درصد انجام شد.

جدول شماره (۳) : محاسبه آزمون One-Sample T Test

	Test Value = ۳					
	t	df	Sig. (۲-tailed)	Mean Difference	۹۹% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
آموزش	-۱/۵۳۸	۲۸۴	۰/۰۰۳	-۰/۰۶۸۳	-۰/۱۸۴	۰/۰۴۸
سلامت و امنیت	۱۱/۷۹۰	۲۸۴	۰/۰۰۰	۰/۳۸۸۹	۰/۳۰۳	۰/۴۷۵
کیفیت محیط سکونت	۷/۲۰۱	۲۸۴	۰/۰۰۰	۰/۲۲۷۶	۰/۱۴۵	۰/۳۱۰
کیفیت محیطی	۶/۶۹۳	۲۸۴	۰/۰۰۰	۰/۲۲۹۵	۰/۱۴۰	۰/۳۱۹
زیرساخت	۷/۱۸۰	۲۸۴	۰/۰۰۰	۰/۳۶۵۷	۰/۲۳۳	۰/۴۹۹
اشتغال و درآمد	-۰/۲۳۳	۲۸۴	۰/۰۰۰	-۰/۰۱۲۰	-۰/۱۴۶	۰/۱۲۲
اوقات فراغت	۸/۸۲۸	۲۸۴	۰/۰۰۰	۰/۳۶۳۸	۰/۲۵۶	۰/۴۷۱
شاخص کیفیت زندگی	۱۰/۷۲۱	۲۸۴	۰/۰۰۰	۰/۲۱۴۸	۰/۱۶۳	۰/۲۶۷

منبع: یافته های پژوهش

رگرسیون چندگانه میزان کیفیت زندگی

در این قسمت رگرسیون چندگانه برای بررسی تاثیر متغیرهای مستقل مورد مطالعه بر متغیر وابسته میزان کیفیت زندگی مورد استفاده قرار می گیرد.

جدول شماره (۴): ضرایب تعیین متغیرهای تاثیرگذار بر کیفیت زندگی در مدل رگرسیون گام به گام

مراحل	متغیر وارد شده به مدل در هر مرحله	ضریب همبستگی R	ضرایب تعیین R^2	سهم هر متغیر در تبیین متغیر وابسته (درصد)
گام اول	زیرساخت	۰/۶۸۴	۰/۴۶۷	۴۶/۷
گام دوم	سلامت و امنیت	۰/۸۴۲	۰/۷۱۰	۲۴/۳
گام سوم	اوقات فراغت	۰/۸۸۳	۰/۷۸۰	۷
گام چهارم	کیفیت محیط سکونت	۰/۹۳۲	۰/۸۶۹	۸/۹
گام پنجم	اشتغال و درآمد	۰/۹۵۷	۰/۹۱۷	۴/۸
گام ششم	کیفیت محیطی	۰/۹۸۱	۰/۹۶۳	۴/۶
گام هفتم	آموزش	۰/۹۸۷	۰/۹۷۶	۱/۳

منبع: یافته های پژوهش

پس از ورود این هفت متغیر نتایج نشان داد که ۹۷/۶ درصد تغییرات متغیر وابسته میزان کیفیت زندگی خانوارهای روستایی را این هفت متغیر تبیین می کند.

جدول شماره (۵): مقدار تاثیر متغیرهای تاثیرگذار بر میزان کیفیت زندگی خانوارهای روستایی

متغیرهای وارد شده به مدل	ضرایب رگرسیونی (B)	ضرایب رگرسیونی استاندارد (β)	مقدار t	سطح معنی داری
ضریب ثابت	۲/۸۱۸	---		
آموزش	۱	۰/۲۱۴	۱/۱۰۷	۰/۰۰۰
سلامت و امنیت	۱	۰/۲۴۰	۱/۱۸۶	۰/۰۰۰
کیفیت محیط سکونت	۱	۰/۲۶۸	۱/۰۵۴	۰/۰۰۰
اشتغال و درآمد	۱	۰/۳۰۹	۱/۲۷۷	۰/۰۰۰
کیفیت محیطی	۱	۰/۲۹۰	۱/۱۰۷	۰/۰۰۰
زیرساخت	۱	۰/۴۳۱	۱/۶۳۸	۰/۰۰۰
اوقات فراغت	۱	۰/۲۴۸	۱/۰۳۲	۰/۰۰۰

منبع: یافته های پژوهش

با توجه به توضیحات ارائه شده در بالا و نتایج جدول شماره (۶) معادله خطی حاصل از تحلیل رگرسیون به شکل زیر می باشد:

$$Y = 2/818 + 0/214X_1 + 0/240X_2 + 0/268X_3 + 0/309X_4 + 0/290X_5 + 0/431X_6 + 0/248X_7$$

Y = کیفیت زندگی خانوارهای روستایی

X_1 = آموزش

X_2 = سلامت و امنیت

X_3 = کیفیت محیط سکونت

X_4 = اشتغال و درآمد

X_5 = کیفیت محیطی

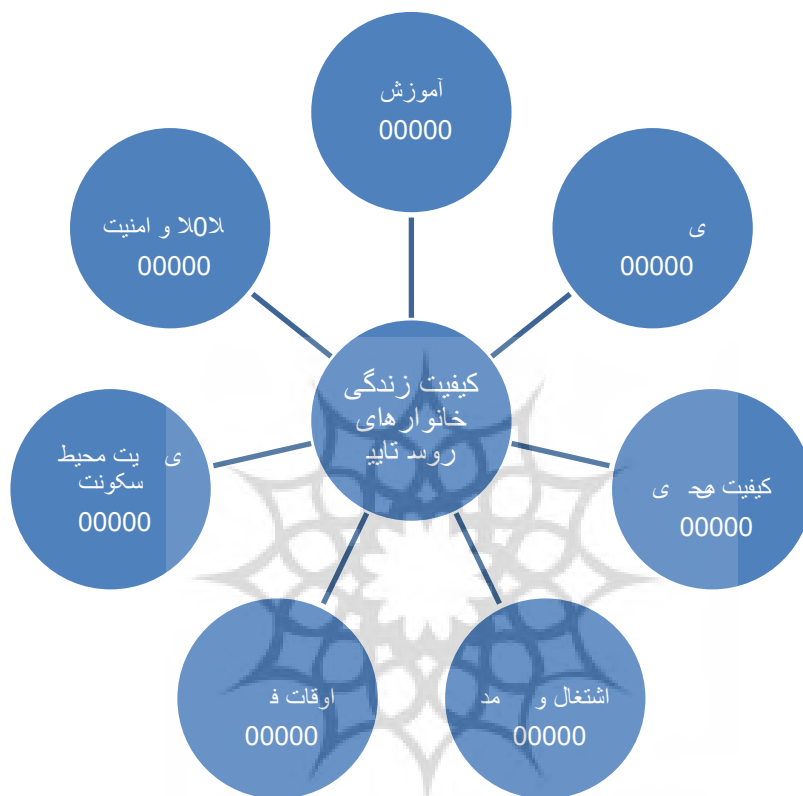
X_6 = زیرساخت

X_7 = اوقات فراغت

مقدار بتا اهمیت نسبی متغیرهای مستقل در بین متغیرهای وابسته را نشان می دهد، بر اساس نتایج حاصل از ضرایب بتا در جدول شماره ۶ مشاهده می شود که متغیر زیرساخت با مقدار بتای ($\beta = 0/431$) بیشتر از بقیه متغیرها روی میزان کیفیت زندگی خانوارها در منطقه ی مورد مطالعه تاثیرگذار می باشد. بعد از آن اشتغال و درآمد ، کیفیت محیطی، کیفیت محیط سکونت ، اوقات فراغت ، سلامت و امنیت و در نهایت متغیر آموزش در ردیف های بعدی قرار دارند.

شکل شماره ۲ اهمیت نسبی متغیرهای تأثیر گذار بر سطح کیفیت زندگی را نشان می دهد. مقدار بتای بدست آمده برای هر متغیر نشان دهنده این است که تغییر یک واحد در انحراف معیار متغیرها به اندازه مقدار بتای همان متغیر بر انحراف معیار بهبود سطح کیفیت زندگی تأثیر می گذارد.

شکل شماره (۲) : اهمیت نسبی متغیرهای تأثیر گذار بر سطح کیفیت زندگی بر اساس مقادیر استاندارد شده بتا

بحث و نتیجه گیری

به منظور بررسی کیفیت زندگی، شناخت عوامل مؤثر بر ارزش های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی از شرایط یک جامعه بسیار مهم است. این عوامل ممکن است بسته به هر جامعه متفاوت باشد. در پژوهش حاضر کیفیت زندگی در دهستان حرم رود علیا شهرستان ملایر از هفت بعد آموزش، اشتغال و درآمد، سلامت و امنیت، کیفیت محیط سکونت، کیفیت محیطی، زیرساخت و اوقات فراغت مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان داد که در میان عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی در منطقه مورد مطالعه، امکانات عمومی و زیرساخت و اشتغال و درآمد در اولویت بودند. بنابراین می توان نتیجه گرفت که زیرساخت و اشتغال تا حد زیادی می تواند به رضایت از کیفیت زندگی برای مردم محلی کمک کند و بهبود و تأمین امکانات عمومی و زیرساخت و ایجاد مشاغل جدید منجر به رضایت پایدارتر در روستاییان می شود. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که ساکنین در نواحی روستایی به طور کلی از شاخصهای کیفیت زندگی رضایت دارند اما به طور جزئی تر از برخی شاخص های مرتبط با کیفیت زندگی رضایت بالا و در موردی از شاخص ها رضایت پایینی دارند بدین صورت که:

- از نظر بعد آموزش و اشتغال و درآمد، میانگین کمتر از حد متوسط و در وضعیت نامطلوب قرار دارد و نارضایتی مردم در این این دو بعد مشهود می باشد. از نظر امکانات آموزشی این دهستان دارای ۱۵ دبستان و ۹ مدرسه راهنمایی است اما فاقد دبیرستان دخترانه و پسرانه می باشد و یکی از دلایل پایین بودن سطح رضایتمندی مردم از بعد آموزش عدم دسترسی ساکنین به دبیرستان بخصوص دبیرستان دخترانه جهت ادامه تحصیل دختران است. همچنین پایین بودن سطح کیفیت آموزش، کمبود معلم و کمبود امکانات و تجهیزات آزمایشگاهی از دلایل دیگر کاهش رضایتمندی می باشد.
- از دلایل پایین بودن کیفیت زندگی از بعد اقتصادی با توجه به اشتغال غالب در بخش کشاورزی و باغداری می توان به کمبود شغل و درآمد و کمبود صنایع تبدیلی بخش کشاورزی، پایین بودن بازده بخش کشاورزی، سرمایه‌دگی محصولات باغی اشاره کرد.
- از نظر بعد سلامت و امنیت، کیفیت محیط سکونت، کیفیت محیطی، زیرساخت و اوقات فراغت میانگین رضایتمندی بیشتر از حد متوسط و در وضعیت مطلوب قرار دارد و رضایت مندی نسبی مردم در این زمینه قابل مشاهده است اما تا حد عالی فاصله بسیاری دارد.
- همچنین با تحلیل رگرسیونی نتایج نشان داد که ۹۷/۶ درصد تغییرات متغیر وابسته میزان کیفیت زندگی خانوارهای روستایی را این هفت متغیر تبیین می کند.

منابع و ماخذ

- ۱- آزادی، یونس و همکاران، (۱۳۹۲)، ارزیابی کیفیت زندگی در نواحی روستایی استان ایلام مطالعه موردی : دهستان کازران، مجله پژوهش و برنامه ریزی روستایی، شماره سوم: ۴۹-۷۱
- ۲- ایمانی، بهرام، باختر، سهیلا، خوشرفتار، غلامرضا، (۱۳۹۴)، بررسی و ارزیابی تأثیر سرمایه اجتماعی بر کیفیت زندگی در مناطق روستایی مطالعه موردی: شهرستان اسلام آباد غرب، پژوهش های روستایی، دوره ۶، شماره ۴: ۸۷۱-۸۹۱
- ۳- بدری، سید علی، رضوانی، محمدرضا، فرنجیک، مجید، (۱۳۹۲)، سنجش شاخص های کیفیت زندگی در نواحی روستایی (مطالعه موردی: دهستان جعفریای جنوبی شهرستان ترکمن)، مجله جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، سال ۲۴، شماره ۲: ۵۳-۷۴
- ۴- بریمانی، فرامرز و همکاران (۱۳۹۲)، سنجش و تحلیل کیفیت زندگی در نواحی روستایی (مطالعه موردی: دهستان مهبان، شهرستان نیک شهر)، چشم انداز جغرافیایی در مطالعات انسانی، سال هشتم، شماره ۲۳، تابستان ۱۳۹۲، ۴۱-۵۴.
- ۵- بوستانی، داریوش، ابتکاری، محمد حسین، محمدپور، احمد، (۱۳۹۱)، ارزیابی شاخصهای کیفیت زندگی در نواحی روستایی کشور، فصلنامه راهبرد اجتماعی و فرهنگی، سال اول، شماره چهارم: ۱۶۷-۱۹۵.
- ۶- پور طاهری، مهدی، رکن الدین افتخاری، عبدالرضا، فتاحی، احدالله، (۱۳۹۰)، ارزیابی کیفیت زندگی در نواحی روستایی (مطالعه موردی: دهستان خاوه شمالی استان لرستان)، پژوهش های جغرافیای انسانی، شماره ۷۶: ۱۳-۳۱
- ۷- پورطاهری، مهدی، سجاسی قیداری، حمداله، صادقلو، طاهره، (۱۳۸۹)، سنجش و الویت بندی پایداری اجتماعی در مناطق روستایی با استفاده از تکنیک رتبه بندی بر اساس تشابه به حل ایده آل - فازی (مطالعه موردی : دهستان حومه بخش مرکزی شهرستان خدابنده)، فصلنامه پژوهشهای روستایی، سال اول، شماره ۱: ۳۱-۱
- ۸- حجازی، نگین، فاضل، رضا، وحید، فریدون (۱۳۹۴)، بررسی تأثیر توسعه منطقه عسویه بر کیفیت زندگی (با رویکرد رشد صنعتی)، فصلنامه راهبرد اجتماعی فرهنگی، سال چهارم، شماره چهاردهم، بهار ۱۳۹۴، صص ۱۱۳-۸۷
- ۹- حاتمی نژاد، حسین و همکاران، (۱۳۹۴)، برنامه ریزی راهبردی توسعه گردشگری شهرستان بانه، مجله گردشگری شهری، دوره ۲، شماره ۲: ۱۶۷-۱۹۰
- ۱۰- حیدری، علی، (۱۳۹۰)، بررسی شاخص های کیفیت زندگی در سکونتگاه های روستایی استان کهگیلویه و بویر احمد، مسکن و محیط روستا، شماره ۱۳۶: ۵۱-۶۷

- ۱۱- حیدری ساربان، وکیل، (۱۳۹۳)، سنجش و اولویت بندی مناطق روستایی بر حسب سطوح کیفیت زندگی شهرستان مشکین شهر، نشریه تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی سال چهاردهم، شماره ۳۳ : ۱۳۱-۱۵۲
- ۱۲- رضوانی، محمدرضا، منصوریان، حسین، (۱۳۸۷)، سنجش کیفیت زندگی؛ بررسی مفاهیم، شاخصها، مدلها و ارائه مدل پیشنهادی برای نواحی روستایی، فصلنامه روستا و توسعه، سال ۱۱، شماره ۳: ۱-۲۶
- ۱۳- سجاسی قیداری، حمد الله و همکاران (۱۳۹۴)، بررسی اثرات جهانی شدن بر تغییرات سبک زندگی در نواحی روستایی، فصلنامه مطالعات میان رشته ای در علوم انسانی، دوره هفتم، شماره ۴، پاییز ۱۳۹۴، ۱۵۳-۱۸۸.
- ۱۴- شاهرخی ساردو، صالح، نوری پور، مهدی، پیمان، پدram، (۱۳۹۴)، ارزیابی کیفیت زندگی مناطق روستایی با استفاده از تاکسونومی عددی (مورد مطالعه: دهستان اسفندقه، شهرستان جیرفت)، علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران، جلد اول، شماره ۲: ۱-۱۷
- ۱۵- علیزاده، توحید و علیزاده، جابر (۱۳۹۲)، ارزیابی کیفیت محیط زندگی در نواحی روستایی از دیدگاه ساکنین (مطالعه موردی: روستاهای دهستان اصلاندوز واقع در استان اردبیل)، مسکن و محیط روستا، شماره ۱۴۴، زمستان ۱۳۹۲، ۷۴-۵۹.
- ۱۶- عنابستانی، علی اکبر و همکاران (۱۳۹۴)، تحلیل فضایی عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی در سکونتگاه های روستایی، فصلنامه برنامه ریزی منطقه ای، سال پنجم، شماره ۱۸، تابستان ۱۳۹۴، ۱۰۰-۸۵.
- ۱۷- غفاری، غلامرضا، امیدی، رضا، (۱۳۸۸)، کیفیت زندگی شاخص های توسعه اجتماعی، انتشارات شیرازه، تهران
- ۱۸- قنبری، یوسف، رحیمی، حمزه، احمدیان، مهدی، (۱۳۹۲)، سنجش و ارزیابی شاخص کیفیت زندگی در مناطق روستایی (مطالعه موردی: دهستان میانده، شهرستان فسا)، مجله پژوهش و برنامه ریزی روستایی، شماره سوم: ۷۳-۹۵
- ۱۹- قالیباف، محمداقبر و همکاران، (۱۳۸۸)، سنجش میزان رضایتمندی ساکنان روستایی از کیفیت زندگی و آثار آن بر امنیت مناطق مرزی (مطالعه موردی: بخش نوسود استان کرمانشاه)، فصلنامه روستا و توسعه، شماره ۴۷: ۱۶۳-۱۸۴
- ۲۰- قالیباف، محمد باقر و همکاران، (۱۳۹۰)، ارزیابی کیفیت زندگی شهری (مطالعه موردی: محله یافت آباد)، فصلنامه جغرافیا، دوره جدید، سال نهم، شماره ۳۱: ۳۳-۵۳
- ۲۱- کوچکی نژاد، فاطمه و همکاران، (۱۳۹۰)، بررسی و سنجش کیفیت زندگی در نواحی روستایی بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه، چشم انداز جغرافیایی (مطالعات انسانی)، سال ۶، شماره ۴: ۱۲۰-۱۳۸
- ۲۲- مرکز آمار ایران، (۱۳۹۱)، سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰، فرهنگ آبادیهای کشور، شهرستان ملایر

- ۲۳- موسوی، میر نجف، حسنی، محمد، منوچهری میان‌دوآب، ایوب، (۱۳۹۲)، تحلیل سرمایه اجتماعی شهروندان و تاثیر آن بر کیفیت زندگی مورد مطالعه: محله های شهر میان‌دوآب، پژوهش های جغرافیای انسانی، دوره ۴، شماره ۴: ۱۹۷-۲۲۰
- ۲۴- هاشم پور، رحیم، محمودی آذر، امین، مومنی مرعشی، سید فؤاد، (۱۳۹۴)، تحلیلی بر رابطه شاخص های عینی و ذهنی کیفیت زندگی از منظر کیفیت و امنیت کالبدی در بافت قدیمی شهر ارومیه، فصلنامه مطالعات شهری، شماره ۱۲: ۳۳-۴۵
- 25-Baycan-Levent, T. & Nijkamp, P. (2006). "Quality of Urban Life: a Taxonomic Perspective". *Journal of Studies in Regional Science*. Vol. 36. No. 2, Pp. 269-281.
- 26-Cagliero, R., Cristiano S., Pierangeli F., Tarangioli., S. (2011). "Evaluating the Improvement of Quality of Life in Rural Areas", Ancona - 122nd EAAE Seminar, Evidence-Based Agricultural and Rural Policy Making: 1-15.
- 27-Jimenez, Benedict, s. (2012), Recession strategic planning and the fiscal performance of city governments during the great, *Journal of the American review of public administration*, vol 43, No 5: 581-601
- 28-Kamp Irene Van, Leidelmeijer Kees, Marsman Gooitske and Hollander Augustinus de, 2003, *Urban Environmental Quality and Human Well-being towards a Conceptual Framework and Demarcation of Concepts*, a *Literature Stud. Landscape and Urban Planning* 65(2003) 5-18.
- 29-Parker, J. S. and Moore, R. H., 2008, Conservation use and quality of life in rural community: an extension of Goldschmidt's findings, *Southern Rural Sociology*, Vol. 23, No. 1, pp. 235-265.
- 30-R. Epley, Donald & Menon, Mohan., 2008, A Method of Assembling Cross-sectional Indicators into a Community Quality of Life, *Social Indicators Research*, 88.